

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

A fost semnat Acordul de Asociere RM - UE

La 27 iunie 2014, **Prim-Ministrul Iurie LEANCĂ** a semnat la Bruxelles **Acordul de Asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeană**. După semnarea **Acordului de Asociere**, **Premierul a declarat că evenimentul este unul istoric, care va aduce beneficii pentru cetățeni.**

„În primul rând, asta înseamnă instituții care vor funcționa și mai puternic, după modelul european, asta va însemna o economie care va putea să se integreze și mai bine cu cea europeană, asta înseamnă acces la o piață de 500 de milioane de oameni

consumatori cu capacitate ridicată de cumpărare, asta înseamnă investiții în economia R. Moldova”, a subliniat Iurie Leancă.

Șeful Executivului a mai spus că procesul de integrare europeană este unul

pe care Guvernul s-a axat și l-a promovat încă din anul 2009.

„Acum avem șansa să materializăm aceste posibilități în lucruri concrete: locuri de muncă, o luptă împotriva corupției mult mai eficientă, reforma justiției, liberalizarea economiei, astfel încât condițiile sociale ale oamenilor din Republica Moldova să se îmbunătățească, astfel încât infrastructura să devină mult mai modernă, astfel încât educația, medicina să ofere cele mai bune servicii”, a precizat pentru presă Iurie Leancă.

(Mai multe detalii puteți afla în pagina 2).

Diplome absolvenților promoției 2014

Vineri, 27 iunie 2014, la Academia de Administrare Publică a avut loc festivitatea de înmânare a diplomelor absolvenților studiilor superioare de masterat, învățământ la zi, la specializările: *Teoria și practica administrației publice, Management, Relații internaționale, Drept constituțional și drept administrativ.*

Ședința festivă a fost inaugurată de rectorul Academiei, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, care a menționat că promoția 2014 este una dintre cele mai bune.

absolvenții Academiei, dar pentru întreaga țară, în contextul semnării de către Prim-Ministrul Republicii Moldova, Iurie LEANCĂ, a Acordului de Asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, un moment crucial pentru viitorul țării noastre. Este o coincidență fericită pentru voi de a primi diplome în această zi istorică și, cu atât mai mult, aveți nobile misiune ca, prin cunoștințele profunde acumulate pe parcursul a doi ani de studii de masterat la Academia de Administrare Publică, să contribuiți semn-

Dintre 73 de absolvenți – 6 sunt menționați cu distincția „Absolvent eminent” cu înscrierea în „Cartea de Onoare a Academiei” și 7 – cu „Diploma de Onoare”.

Conform tradiției, participanții la ședința festivă au onorat simbolurile Republicii Moldova - Drapelul și Imnul de Stat. În continuare, dl Oleg Balan a menționat faptul că această zi este o zi deosebită, o zi istorică nu numai pentru

ficativ la modernizarea țării, la realizarea aspirațiilor europene ale întregii societăți. Mulți dintre voi activează deja în APC și APL, ceilalți urmează să vă angajați în serviciul public, toți împreună, plecând de aici cu imagine pozitivă, veți fi reclama vie a Academiei ca o instituție de învățământ superior de elită din țară, Centru Național de pregătire a

(Continuare în pag. 4)

SUMAR

Oficial.....	2
Admiterea 2014.....	3
Diplome absolvenților promoției 2014.....	4
Parteneriat.....	5
Absolvenții despre Academie.....	6
Administrația publică locală.....	7
Ziua funcționarului public.....	8
În lumea științei și a tehnicii.....	9
Istoria noastră.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Diverse.....	12

Viața după semnarea Acordului de Asociere. Ce acțiuni vor urma?

După evenimentul istoric pentru Moldova, semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, Prim-Ministrul Iurie LEANCĂ a vorbit pentru presa de la Chișinău despre acțiunile ce urmează.

„Schimbările, odată, peste noapte nu se întâmplă. Spre deosebire de regimul fără de vize, care a însemnat o schimbare vizibilă imediată, în cazul Acordului de Asociere și Zonei de Liber Schimb e vorba despre un proces, un proces de transformare puternică a tot ce înseamnă activitatea noastră politică, socială, economică; a deprinderilor, a mentalității noastre, înseamnă un sprijin puternic din partea Comisiei Europene pe ansamblu, pentru ca acest proces de transformare să fie cât mai rapid.

„Este un proces în care ne angajăm, și nu de astăzi, dar pe care ne-am axat și îl promovăm de ani de zile și acum avem șansa să-l materializăm. Aceste acțiuni vor duce la crearea locurilor de muncă, lupta împotriva corupției mult mai eficientă, reforma justiției, liberalizarea economiei, astfel încât condițiile sociale ale oamenilor din Republica Moldova să se îmbunătățească, infrastructura va deveni mult mai modernă și sfera medicinei să ofere cele mai bune servicii”, a menționat Iurie Leancă.

Șeful Guvernului a ținut să reitereze că Acordul de Asociere și cel de Liber Schimb nu pune în pericol relațiile cu Federația Rusă.

„Și astăzi voi spune ceea ce am spus anterior. Acest Acord nu contravine relațiilor bune politice, economice și comerciale cu Federația Rusă, dar nici cu Kazahstan și Belarus. Facem tot ce ne stă în puteri ca să dezvoltăm o relație bună, constructivă, bazată pe respect reciproc cu partenerii noștri din Federația Rusă, astfel încât integrarea europeană

na, care astăzi este marcată puternic prin acest Acord de Asociere, să ne facă pe noi, pe deoparte, mai previzibili, mai stabili, și asta să contribuie la o relație bună și foarte bună, dacă este posibil, cu partenerii noștri din est”, a evidențiat Premierul.

Potrivit lui, Rusia nu are motive să sancționeze sau să penalizeze într-un fel Republica Moldova.

„Nu există premise și pretexte ca astfel de decizii să fie luate. Dacă este vorba de Zona de Liber Schimb, am avut deja două runde de consultări, am răspuns la toate îngrijorările colegilor noștri de la Moscova, vom avea consultări de acest gen și cu partenerii din Kazahstan și din Belarus. Noi pornim de la o înțelegere foarte clară că acest acord pe care astăzi l-am semnat și care va fi ratificat de Parlamentul de la Chișinău, nu contravine sub nicio formă Acordului de Liber Schimb în cadrul CSI-ului. Suntem gata și în continuare să discutăm, nu avem nimic de ascuns, să lămurim diverse aspecte ale acestor acorduri. Acolo unde este nevoie de a consolida anumite mecanisme, suntem gata să o facem atât cu partenerii

europeni, cât și cu cei din Federația Rusă”, a enunțat Iurie Leancă.

„Cei din stânga Nistrului, cetățenii noștri, deja beneficiază de primele rezultate de pe urma procesului de integrare europeană. Gândiți-vă că din momentul în care avem regimul liberalizat de vize, numărul celor care au revenit la cetățenia Republicii Moldova s-a dublat, din câte cunosc eu. La fel, vor beneficia cei care sunt angajați în activități economice din regiunea transnistreană. Cunoaștem foarte bine că 75% din ceea ce se produce în regiune merge fie pe malul drept al Nistrului, fie pe piața Uniunii Europene. Astfel, interesul lor de a fi plener angajați în acest regim nou comercial, care e acum în proces de finalizare, este unul clar. Și să nu uităm de faptul că astăzi, împreună cu noi, un acord similar de Liber Schimb, a fost semnat și de colegii și prietenii noștri din Ucraina. Astfel, și de la est și de la vest de linia administrativă a regiunii transnistrene, acum există un singur spațiu în care relațiile comerciale activează într-o manieră identică sau foarte apropiată. Sunt convins că și cei din regiunea

transnistreană înțeleg foarte clar beneficiile, care nu sunt impuse, ci absolut conștientizate”, a accentuat șeful Executivului.

Astfel, potrivit premierului, următoarea etapă pentru Moldova este punerea în aplicare a celor două acorduri și depunerea cererii de aderare.

„Avem un anumit calendar în acest sens, dar, în primul rând, trebuie să începem transformările în viață a acestui Acord pentru a convinge în continuare colegii noștri din UE că suntem buni, nu doar la nivel de declarații, ci și la nivel de angajamente, de a transpune aceste prevederi în realitate.

Mai avem un exercițiu important în acest an, alegerile parlamentare din noiembrie, și sunt convins mai mult ca niciodată că avem toate șansele și după alegeri să continuăm acest parcurs european. Creând premise, în a doua jumătate a anului 2015, în timpul președinției letone, să depunem cererea de aderare.

Până atunci va trebui să muncim acasă, să continuăm reformele, să accelerăm pe anumite domenii: reforma justiției, Procuraturii, lupta împotriva corupției, liberalizarea în continuare a economiei, înlăturarea acestor impedimente care există deocamdată pentru mediul de afaceri.

Sigur va trebui să convingem cele 28 țări-membre europene despre faptul că suntem eligibili pentru aderarea la Uniunea Europeană. Tendința, în acest sens, este una pozitivă”, a menționat Iurie Leancă.

Academia de Administrare Publică anunță admiterea prin concurs la studii superioare de masterat:

- **DE CERCETARE**, învățământ de zi, cu durata studiilor de 2 ani la specializările:

- „Teoria și practica administrației publice”,
- „Management”,
- „Relații internaționale”.

- **DE PROFESIONALIZARE**, învățământ de zi, cu durata studiilor de 2 ani și învățământ cu frecvență redusă, cu durata studiilor de 2,5 ani, la specializările:

- „Administrare publică”,
- „Management”,
- „Relații internaționale”,
- „Drept constituțional și drept administrativ”,
- „Anticorupție”,
- „Management informațional în administrația publică”.

Admiterea se realizează la locuri cu finanțare bugetară și prin contract.

Participanții la concurs prezintă Comisiei de admitere următoarele acte:

• delegarea/recomandarea organului administrației publice în care activează candidatul cu indicarea specialității și a formei de studii (de zi sau cu frecvență redusă) - pentru candidații la masteratul de profesionalizare;

- diploma de licență sau echivalentă cu suplimentul în original și o copie;
- copia carnetului de muncă (dacă este), autenticată de către Serviciul personal;
- certificatul medical-tip (nr. 086-u);
- 4 fotografii (3x4 cm);
- copia buletinului de identitate.

Depunerea actelor va avea loc în perioada 21 iulie - 03 august 2014.

Candidații vor susține următoarele probe de admitere:

- examen la specialitate;
- test pentru verificarea nivelului de cunoaștere a limbii străine;
- test de evaluare a competențelor digitale (utilizarea calculatorului).

Probele de admitere vor avea loc în perioada 05-08 august 2014.

Pentru optimizarea procedurii de depunere a actelor se poate utiliza formularul electronic de fișă personală.

Adresa noastră:

MD 2070, Chișinău, str. Ialoveni, 100,
Academia de Administrare Publică

Comisia de admitere:

Etajul I (sala 108), tel.: **28-48-48**, tel./fax: **28-48-71**

E-mail: **admiterea2014@aap.gov.md**

La Academia de Administrare Publică vă puteți deplasa cu autobuzul nr. 11 și cu microbuzele nr. 124, 180.

Diplome absolvenților promoției 2014

(Sfârșit. Început în pag. 1)

cadrelor pentru serviciul public al țării, a subliniat rectorul Oleg Balan.

Oaspetele de onoare al festivității, dl Sergiu PALHOVICI, secretar general adjunct al Guvernului, doctor în științe politice, conferențiar universitar, Președinte al Comisiei de evaluare a tezelor de master la specializarea „Teoria și practica administrației publice”, a adresat, la rân-

autoritățile publice centrale și locale. Doar împreună vom aduce Republica Moldova în marea familie civilizată a țărilor europene, a subliniat secretarul general adjunct al Guvernului, îndemnându-i, totodată, pe absolvenți la o instruire permanentă, tot mai avansată, pentru toată viața. În acest sens, a accentuat dl S.Palihovici, Academia este, cu adevărat, în avangarda sistemului de învățământ superior, unica instituție de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru serviciul public al țării la nivelul standardelor europene și internaționale.

Dl Sergiu Palihovici a înmănat diplome masteranzilor care au absolvit cu mențiune Academia de Administrare Publică.

dul său, în numele Guvernului Republicii Moldova, sincere felicitări absolvenților, menționând, de asemenea, semnificația istorică a acestei zile, care constituie o etapă calitativ nouă a dezvoltării țării noastre.

Adresându-se absolvenților, dl S.Palihovici a apreciat înalt, în calitatea sa de Președinte al Comisiei de evaluare a tezelor de master, cunoștințele și capacitățile masteranzilor, dar și formele și metodele de instruire privind aplicarea în practică a cunoștințelor acumulate și că sunt bineveniți în

În continuare, au înmănat diplome absolvenților rectorul Academiei Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar; primprorectorul Academiei, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar; dna Maria STRECHII, doctor în economie, conferențiar universitar, director al Departamentului învățământ superior, și dna Silvia GORIUC, doctor în drept, conferențiar universitar, șef Catedră științe juridice.

Sincere cuvinte de mulțumire au adresat profesorilor

Academiei absolvenții Cristina BEJENARU (*Teoria și practica administrației publice*), Elena POPA (*Drept constituțional și drept administrativ*), Oxana COCIERU (*Management*) și Maxim ARGHIR (*Relații internaționale*), care au menționat că acești doi ani de masterat au însemnat pentru ei nu doar cunoștințe temeinice în domeniul științei administrației, dar și adevărate lecții de viață, noi viziuni pentru servicii de calitate într-o bi-nelă țării și al societății și au optat pentru o continuă cooperare cu Academia, ceea ce va însemna o perfecționare permanentă a activității de mai departe.

Rectorul Academiei, dl Oleg Balan, felicitându-i pe proaspeții absolvenți ai Academiei, le-a urat drum bun în viață și să promoveze imaginea Academiei ca o instituție de elită de învățământ superior din republică, ca prin exemplul personal să îndemne și pe alții să vină la Academia, să se înscrie pentru noul an de studii de masterat, 2014-2015.

Noul an de studii va demara în noile condiții, în conformitate cu Acordul de Asociere a Republicii Moldova

la Uniunea Europeană, ceea ce va însemna un nivel mai avansat a procesului de studii, la standardele europene și internaționale. Sunt obiective bazate pe experiența și practica bogată a Academiei acumulată pe parcursul celor 21 de ani ai activității sale. În această perioadă au absolvit Academia peste 4 mii de

masteranzi, iar peste 22 de mii de funcționari publici au fost instruiți în cadrul cursurilor de dezvoltare profesională. Perfecționarea și modernizarea continuă a procesului de studii a fost confirmată și de reacreditarea științifică a Academiei la categoria „B”, ceea ce va reda noi valori pregătirii cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării.

După ce au onorat Imnul Academiei, absolvenții s-au fotografiat, conform tradiției, împreună cu profesorii ca amintire despre această zi însemnată din viața lor, despre studiile de masterat la Academia de Administrare Publică.

Ion AXENTI

Reprezentanții Școlii de Management în Sănătate Publică în vizită la Academie

Miercuri, 18 iunie curent, reprezentanții Școlii de Management în Sănătate Publică de pe lângă Universitatea de Medicină și Farmaceutică „N. Testemițanu”, directorul instituției, Oleg LOZAN, doctor habilitat în medicină, Constantin RĂMIȘ, conferențiar universitar, doctor în medicină, și Iurie OSOIANU, lector universitar, s-au aflat într-o vizită de lucru la Academia de Administrare Publică. Ei au avut o întrevedere cu rectorul Academiei, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, care i-a

informat pe oaspeți despre ultimele reforme din cadrul Academiei, care a trecut în subordinea Guvernului, despre re acreditarea științifică a AAP, despre restructurarea și eficientizarea procesului de studii.

DI Oleg Lozan, care deține și funcția de prorector al Universității de Medicină, a făcut o scurtă prezentare a Școlii. Ea a fost fondată în 2003 de către Ministerul Sănătății cu suportul mai multor organizații internaționale din domeniu, precum ar fi Organizația Mondială a Sănătății, UNICEF, Banca Mon-

dială etc., ca o instituție academică și științifică în domeniul sănătății publice, având ca direcții principale de activitate - instruire, cercetare și servicii de instruire și consultanță. Scopul vizitei, după cum a menționat directorul Școlii, este de a iniția relații de colaborare cu Academia de Administrare Publică în domeniul didactic, care include managementul, administrația publică, economia și legislația; precum și cel de cercetare, relații internaționale și învățământul la distanță.

DI O. Balan a accentuat faptul că Academia de Administrare Publică dispune de toate capacitățile care permit desfășurarea activităților în comun cu Școala de Management în Sănătate Publică la nivelul

standardelor europene și internaționale. Părțile au convenit de a elabora în comun un Acord de colaborare, care să fie semnat și să intre în vigoare către începutul noului an de studii, 2014-2015.

La întrevedere au participat dl Andrei GROZA, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, doctor în istorie, conferențiar universitar, doamnele Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și Silvia DULSCHII,

șefă a Direcției știință și cooperare internațională.

Cor. „F. P.”

APL: fortificarea capacităților de dezvoltare regională

Una din activitățile implementate de către Academia de Administrare Publică în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor din Republica Moldova este inițiativa privind consolidarea capacităților educaționale în domeniul planificării regionale sectoriale. În cadrul acestei inițiative au fost implicați 8 masteranzi ai Academiei de Administrare Publică pentru perioada de 16 luni (1 februarie 2013 - 30 mai 2014). Masteranzii au avut posibilitatea să

participe în cadrul atelierelor de lucru privind planificarea regională în trei sectoare: eficiența energetică, managementul deșeurilor solide, aprovizionarea cu apă și canalizare. Pentru ei au fost organizate seminare, vizite de studiu în cadrul proiectelor-pilot, implementate de către Agențiile de Dezvoltare Regională pentru

a face schimb de opinii, de a vedea etapele de implementare a unui proiect regional și care sunt provocările cu care se confruntă APL. Toate aceste activități i-au ajutat să-și consolideze capacitățile în procesul de planificare strategică și să-și elaboreze tezele de master. În aceste activități au fost implicați masteranzii: Ion Plămădeală, Cristina Bejenaru, Vadim Popa, Artur Corcodel, Lia Ungureanu, Anastasia Rusnac, Mariana Cobălăș și Daniela Handei.

După ce toți au susținut te-

zele de master și au obținut rezultate frumoase în respectul proiect, luni, 16 iunie curent, în cadrul ședinței operative de la Academia de Administrare Publică, rectorul Olag BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, împreună cu Violeta BULAT, consultant de proiect al Agenției GIZ, le-au înmănat Certificare de participare în cadrul inițiativei de consolidare a capacităților educaționale în

domeniul planificării regionale sectoriale.

Sergiu PÎSLARU

Funcția publică – viziune europeană

- Am venit să fac studii de masterat la Academia de Administrare Publică, având deja studii superioare și de masterat. După absolvirea Academiei, m-am convins de justetea deciziei pe care am făcut-o acum trei ani. Adică, ce vreau să spun. În 1993, am absolvit Academia biotehnologiei aplicate din or. Moscova, *specialitatea serviciu sanitar veterinar* și mai mulți ani am activat în calitate de medic-sanitar în domeniul siguranței alimentelor în raioanele Drochia, Dondușeni și Soroca. În perioada 2011-2013, am făcut studiile de masterat la Universitatea Tehnică din Moldova la specialitatea *calitatea și securitatea produselor alimentare*.

Angela LUNCARI,
masterandă, specializa-
rea Administrarea publică

Desigur, aveam bune cunoștințe și o anumită practică de lucru în sectorul respectiv, dar conștientizăm că serviciul meu fiind unul de interes pu-

blic, era necesar să mai fac un masterat în domeniul administrației publice pentru a mă perfecționa din punct de vedere profesional. Și m-am înscris la *Academia de Administrare Publică, la specializarea Administrarea Publică*.

Pe parcursul celor doi ani și jumătate am avut posibilitatea să acumulez cunoștințe trainice în domeniul administrației publice, care ne-au fost altoite de profesori de o înaltă cumsecădenie și profesionalism. Tema tezei de masterat am ales-o tot din domeniul în care activez - „Controlul și supravegherea în domeniul siguranței alimentelor”. În alegerea tezei am fost motivată de măsurile stabilite în acordurile bilaterale existente între Uniunea Europeană și Republica Moldova în cadrul Politicii Europene de vecinătate și de implementare a Strategiei privind siguranța alimentelor în țara noastră. Conducător al te-

zei mi-a fost dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar.

Cunoștințele acumulate la Academie mă vor ghida sub aspectul noilor viziuni moderne, europene în activitatea mea de funcționar public în cadrul Agenției Naționale a Siguranței Alimentelor (ANSA) pentru a promova la nivel național și internațional politicile statului în domeniul respectiv. Apreciez mult și faptul că Academia este dispusă să ne ofere servicii de consultanță sau de alt gen pentru a ne consolida activitatea noastră de funcționari publici. Și, totodată, ne oferă posibilitatea de a continua studiile de cercetare și de a avansa pe calea științei.

Actualmente, activez în calitate de șefă a secției siguranța produselor alimentare din cadrul Direcției raionale pentru siguranța produselor alimentare Drochia, subdiviziune teritorială a ANSA.

Moldova se află într-un proces de schimbare, în care toate elementele de ordin economic, social, politic, civic au cunoscut o nouă dinamică în încercarea de adaptare la condițiile prezente. Intensificarea procesului de integrare europeană prin semnarea și implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană implică multă voință, efort și muncă din partea tuturor factorilor, inclusiv și al serviciului public. În noul context geopolitic, administrația publică centrală și locală au devenit componente definitorii în competitivitatea unei țări.

Pentru Republica Moldova procesul de transformare din administrația publică capătă noi dimensiuni, dimensiuni europene ce trebuie să răspundă noilor cerințe și să transpună în viață dezideratele integraționiste. Funcționarea unei administrații publice moderne, transparente, flexibile și eficiente, constituie o condiție esențială a transformării societății noastre.

Procesele de reorganizare a instituțiilor administrației publice, orizontul creat de noile misiuni ale administrației se pot

realiza numai printr-o implicare și responsabilizare crescută a funcționarilor publici. Dezvoltarea țării, accelerarea procesului schimbărilor, ba mai mult, schimbarea viziunii asupra profesiei de funcționar public pot fi realizate doar prin promovarea unei noi generații de lideri în administrația publică, generație care să fie pregătită și hotărâtă să implementeze atât principiile moderne ale managementului public, cât și valorile spațiului administrativ european. Crearea unui corp de funcționari publici profesioniști și onești va asigura premisele unei transformări reale a administrației publice în țara noastră.

Din partea absolvenților ciclului de *masterat de profesionalizare, specialitatea Relații internaționale*, doresc să exprim apreciere înaltă și gratitudine profundă corpului didactic al Academiei, administrației, tuturor angajaților cu care am interacționat prodigios pe parcursul anilor de studii, pentru că în activitatea de zi cu zi reușiți să găsiți soluții optime la provocările mediului administrativ și economic, pentru că

Esența capacității serviciului public

Liliana Bordeniuc,
MP, specializarea Relații
Internaționale, gr. 329

ăți asigurat un transfer calitativ de experiență și cunoștințe de specialitate, pentru că ați reușit să asigurați dezvoltarea dispozițiilor noastre și transformarea lor în calități valoroase,

În special, dorim să aducem sincere mulțumiri domnului Orest Tărăță, șef al Catedrei științe politice și relații internaționale, profesorilor Gheorghe

Căldare, Victor Juc, Rodica Rusu, Stela Spănu, Silvia Dulachi, Teodor Popescu, Iurie Richicinschi, Alexandru Burian, Ana Gorea, care ne-au făcut să înțelegem: capacitatea serviciului public este extrem de importantă. Iar noi, cu toții, astăzi, avem nevoie astăzi de noi viziuni și aptitudini orientate spre modernizarea societății moldovenești.

În final, stimați profesori, stimate domnule rector, Oleg BALAN, Vă dorim să continuați cu același profesionalism, cu aceeași perseverență și ambiție să duceți înaintea flamurii Academiei de Administrare Publică – una dintre cele mai atractive instituții de învățământ superior din țară, iar noii funcționari publici să se conducă de motto-ul doamnei Margaret Chase Smith (SUA): „Public service must be more than doing a job efficiently and honestly. It must be a complete dedication to the people and to the nation.”

Primarul gospodar cu spirit de poet

Cu primarul comunei Ruseștii Noi, raionul Ialoveni, Pavel Codreanu, n-are cum să-ți fie trist: zâmbetul îl însoțește mereu, e vesel și optimist, doar intuiția poate să-ți spună ce se petrece în sufletul său când ceva nu-i reușește, când o problemă mai te pune la pământ, dar el știe una și bună: „Cine caută găsește” sau „Bate și ți se va deschide”. Plus la toate acestea, mai are și harul poeziei, calități pe care le-a moștenit de la părinții săi - tata Manole, pe care-l asocia cu „Meșterul Manole”, și mama Eufrosinia, bibliotecară, datorită căreia a deprins cititul cărților din fragedă copilărie, participând deseori la cenaclurile literare din cadrul bibliotecii din sat.

Fiind elev, avea mai multe planuri de viitor, dar după cum îl povățuia taică-său că e bine să știi mai întâi buchea legii ca să te poți descurca în problemele vieții, să fii de folos baștinii tale, neamului tău, a făcut mai întâi jurisprudența la Colegiul de informatică din Chișinău, apoi mecanica la Universitatea Agrară. A activat și în sectorul agrar, și în calitate de jurist la filiala „Moldtelecom” din Ialoveni, dar visul de a se stabili în satul de baștină nu-l părăsea niciodată. Și, nu pur și simplu, de a reveni în sat, dar de a fi un actor activ în propășirea localității, adică de a se încadra în administrarea publică. Așa a fost concursul de împrejurări că existau anumite interese, satul fiind aproape de capitală, până când, în 2010, toate s-au dat pe față și fostul primar a demisionat. Au fost anunțate noi alegeri locale și oamenii, trăgând învățăminte din cele întâmplare, au preluat situația în mâinile lor și l-au propus pe Pavel Codreanu pentru funcția de primar. Și dânsul a acceptat, spunându-și „Să vedem ce pot face într-un an de zile, să fie ca un test până la noua campanie electorală din 2011”. Anticipând evenimentele, vom spune că testul a fost trecut de primar cu brio, el fiind reales în campania electorală din 2011.

„Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește și problema nu sporește”, parafrazează proaspătul primar de Ruseștii Noi, Pavel Codreanu, înțeleapta vorbă populară, semnificația căreia era: „Toți pentru unul și unul pentru toți.”

„În prima zi când am venit la primărie, își amintește P. Codreanu, le-am cerut să creeze o atmosferă amiabilă, să conlucreze creator, să se respecte unul pe altul și, respectiv, regimul de lucru și să fim cu toții într-un gând pentru binele comunei”. Și completează această cerință cu un stih de-al său: „Suntem puțini în primărie, că e păcat să fim în dușmănie”. Aceeași sarcină a pus-o hotărât și în fața aleșilor locali. „Aceasta a fost prima mea condiție pentru o administrare reușită, că știam multe lucruri nefrumoase, de mai înainte, a angajaților primăriei”, mărturisește primarul.

Erau multe de făcut pentru renovarea comunei, care include două sate – Ruseștii Noi și Ruseștii Vechi. Cea mai serioasă problemă era casa de cultură – o clădire veche, dărăpănată, lăsată de izbeliște. În scurt timp, au fost găsite mijloacele financiare necesare din mai multe surse, peste 2 milioane de lei, și în doi ani casa de cultură a renăscut ca Păsarea Fhonix din cenușă, cum avea să se exprime însuși primarul. Având o sală de festivități cu 240 de locuri, încăperi pentru diverse activități, a reinviat viața culturală a satu-

lui. Au apărut și primele rezultate. La Festivalul raional al obiceiurilor de iarnă din anul trecut colectivul de artiști amatori din Ruseștii Noi au ocupat locul doi. Dar ce concerte de unicat prezintă colectivul de tinere fluiériste, care sunt invitate la diverse concerte cu participarea artiștilor profesioniști.

O problemă acută era și aprovizionarea cu apă potabilă. Pentru soluționarea acestei probleme au fost forate două fântâni arteziene și a fost construit un apeduct cu o lungime de 13 kilometri, la care au fost conectate 800 de gospodării și 6 instituții comunitare. Acum este în plan construcția celei de-a treia fântâni arteziene care va da posibilitatea de a aproviziona cu apă potabilă tot satul Ruseștii Noi și de a conecta la apeduct și satul Ruseștii Vechi. Mare bătaie de cap era în acest sătuc, cu o populație de 300 de locuitori, în privința copiilor, pentru că nu avea grădiniță. Și această problemă a fost soluționată în scurt timp, fiind adaptată o clădire din centru, unde au fost asigurate 25 de locuri cu toate comoditățile pentru micuți. Pentru încălzirea grădiniței, dar și a bisericii din apropiere, a fost realizat un proiect pe bază de biomasă. Aici a fost instalată și iluminarea străzii.

Și liceul teoretic din Ruseștii Noi avea probleme cu încălzirea, până nu demult focul fiind făcut cu cărbune. Acum aici funcționează o cazangerie pe bază de gaze naturale.

„Minte sănătoasă într-un corp sănătos”. Acest dicton latin a determinat o altă activitate importantă a primăriei – construcția ministadionului cu acoperire artificială și a stadionului mare, unde să practice probele sportive preferate

anul împrejur tinereții, dar și cei adulți pentru a fi promovat modul sănătos de viață, ce asigură activități mai eficiente în domeniul social, economic și alte sfere din viața satului.

Pentru a fi mai aproape de oameni, de grijile și problemele lor, primarul a instituit audiența consătenilor în prima oră de lucru a fiecărei zile, după care se deplasează prin toate mahalalele celor două sate, pe la instituții, în centrul raional sau Chișinău pentru soluționarea problemelor consătenilor.

O mare reușită din ultimul timp, consideră primarul Pavel Codreanu, este cea de domeniul salubrității. Au fost discuții aprinse și la ședința consiliului local, și la adunarea generală a satului, până când oamenii au fost convinși că de fiecare în parte depinde curățenia în sat și în împrejurimi. Acum nu se mai văd gunoaie aruncate la tot pasul. A fost fondată și o întreprindere municipală de salubritate.

Am dorit să aflăm opinia primarului referitor la noul sistem al finanțelor publice. Dumnealui a zâmbit, cum îi feleșagul, și a spus că ideile sunt bune, să vedem care vor fi roadele, și ceea ce-și dorește a exprimat prin versuri:

*Cum să facem un buget,
Cum să fim un bun băiet,
Să desfacem un secret -
Din nimic un berechet,
Indiferența-n transparență,
Viața toată - incandescență.*

Sunt versuri sincere care exprimă dorința de a realiza ceea ce se prevede în Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată, care include 30 de APL din republică, – de a fi create primării-model, una din acțiunile de bază de materializare a Strategiei Naționale de Descentralizare.

R. Moldova în top mondial la capitolul „Serviciul Public”

Ziua profesională a Funcționarului Public a fost instituită de Guvernul Republicii Moldova acum doi ani, aderând, ca de fiecare dată, la convențiile și tratatele Organizației Națiunilor Unite, precum a fost rezoluția Adunării Generale a ONU prin care s-a decis ca ziua de 23 iunie a fiecărui an să fie sărbătorită ca zi ONU pentru serviciul public.

Serviciile publice sunt cunoscute în majoritatea țărilor ca servicii de interes general, fiind vitale pentru toată lumea. Acestea au o influență decisivă asupra calității vieții tuturor oamenilor și sunt esențiale pentru societate în ansamblul ei.

Pentru a se putea asigura accesul, în cele mai bune condiții, a întregii populații la serviciile publice de calitate, avem nevoie de funcționari publici competenți, care trebuie să activeze într-un cadru reglementat și transparent, îndeplinind standardele de siguranță și de calitate și care să funcționeze cât mai eficient.

În R. Moldova Ziua profesională a Funcționarului Public este ziua celor peste 40 de mii de angajați în autoritățile publice centrale și locale care zi de zi se află în serviciul cetățenilor țării.

De Ziua Internațională a Funcționarului Public, un mesaj de felicitare, urări de bine și prosperitate a adresat funcționarilor publici din țară, în numele întregului Guvern al Republicii Moldova, Premierul Iurie Leancă, mesaj pe care îl prezentăm în variantă prescurtată: „[...] În ultimii cinci ani, în Republica Moldova, administrației publice de toate nivelurile i s-a acordat o atenție sporită. Au fost demarate reforme ample, menite să consolideze capacitățile instituționale ale autorităților publice, dar și să asigure o calitate net superioară a corpului de funcționari publici. Pentru că un funcționar public nu e doar omul care deține cunoștințele teoretice și practice necesare pentru a exercita această meserie com-

plexă. Funcționarul public este, mai ales, persoana care știe să consolideze aceste cunoștințe cu responsabilitate și integritate, cu onestitate și spirit de inițiativă, cu libertate de gândire, dar și cu respectarea normelor deontologice specifice. Aceasta e calea care vă va asigura credibilitatea în relația cu cetățenii, iar odată cu ea va crește și încrederea cetățenilor în țara lor.

De funcționari și de calitățile lor profesionale și morale depinde bunul mers al treburilor țării, funcționarea instituțiilor democratice și calitatea vieții oamenilor. Să nu uitați de acest lucru în activitatea dumneavoastră zilnică! Doar atunci când se sprijină pe acești doi factori-cheie - profesionalism și integritate - administrația publică poate genera decizii corecte

pentru toată societatea. Iar scopul nostru tocmai acesta este - decizii corecte, care vor schimba în bine Republica Moldova.

Sunt convins că putem aduce această schimbare împreună. Și împreună vom contribui la ancorarea Republicii Moldova în spațiul european, care e singura noastră șansă de modernizare. Este un proces al cărui finalitate depinde de noi toți. Vă felicit încă o dată cu ocazia zilei profesionale și vă doresc mult succes în nobile activități de funcționar public! Moldova mizează pe implicarea dumneavoastră în realizarea proiectului național major de integrare europeană a țării noastre.”

Reamintim, că în luna mai a anului trecut, după două runde de concurs, Republica Moldova a fost desemnată, pentru prima dată, printre cei cinci câștigători ai Premiului ONU pentru Serviciul Public, ediția 2013. Trofeul reprezintă cea mai prestigioasă recunoaștere internațională pentru contribuția la dezvoltarea serviciului public și a fost oferit pentru setul de inițiative privind sporirea transparenței decizionale și majorarea gradului de participare a societății civile în acest proces, lansate și implementate de către echipa Cancelariei de Stat în perioada 2009-2012.

Sergiu PIȘLARU

Luni, 23 iunie curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc tradiționala, în ajunul noului an de studii, Ziua ușilor deschise, organizată de către

Catedra științe politice și relații internaționale care s-a desfășurat în localul Bibliotecii Științifice a Academiei. La eveniment a participat un grup de absolvenți ai Universității de Stat din Moldova.

Ziua ușilor deschise la Academie

Șeful catedrei, dl Orest TĂRÎȚĂ, doctor în politologie, conferențiar universitar, a făcut o scurtă prezentare a Academiei care în cei 21 de ani de la fondare a devenit o instituție de elită de învățământ superior, Centrul Național de pregătire și perfecționare a cadrelor de înaltă calificare pentru serviciul public al țării.

Dna Maria STRECHIL, director al Departamentului învățământ superior, doctor, conferențiar universitar, a oferit celor

prezenți detalii despre condițiile de admitere la Academie, despre procesul de studii, despre specializările la masteratul de cercetare și cel de profesionalizare, despre stagiile în cadrul autorităților publice centrale și locale, precum și peste hotare.

Detalii privind disciplinele de la Catedra științe politice și relații internaționale, incluse în programa de studii de masterat, a prezentat O. Tăriță, care a menționat că unele dintre ele sunt predate exclusiv numai la Academie. Profesorii catedrei sunt specialiști de înaltă calificare, cu o bogată experiență și practică de lucru, acumulată în

cadru Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, în ambasade și alte instituții de profil internațional.

Dna Rodica SOBIESCHI-CAMERZAN, șefa Secției informare și documentare, a făcut o scurtă prezentare a Bibliotecii Științifice, accentuând faptul că în cadrul bibliotecii pot fi accesate bazele de date ale multor centre informaționale de prestigiu din lume.

În final, participanții au adresat mai multe întrebări referitor la condițiile de admitere și de studii la Academia de Administrare Publică.

Vitalie NICA

Inventatorii moldoveni apreciați pe plan mondial

Anual, în ultima sâmbătă a lunii iunie, conform Decretului Președintelui Republicii Moldova din 1995, inventatorii și raționalizatorii, agenții serviciilor de brevete, inginerii din activitatea de raționalizare, managerii în domeniul invenției din Republica Moldova marchează sărbătoarea profesională – Ziua Inventatorului și Raționalizatorului.

La ședința solemnă, desfășurată pe 27 iunie curent, în sala de festivități a Casei Sindicatelor, la care au participat reprezentanți de la Președinție, Guvern, Parlament, Sindicate, Academia de Științe, Instituții de cercetări științifice, instituții superioare de învățământ, întreprinderi, inventatori și raționalizatori a fost făcut tradiționalul bilanț al rezultatelor obținute în sfera inovațională.

Realizările inventatorilor și raționalizatorilor au fost prezentate în raportul dlui Sergiu SOLCAN, vicepreședinte al Uniunii Inventatorilor și Raționalizatorilor din Republica Moldova „Inovatorul”.

Prin aplicarea în practică a propriilor elaborări, inovatorii republicii creează noi materiale, preparate, tehnologii, instalații și mecanisme; asigură economisirea resurselor materiale, de muncă și energetice. **Doar în ultimii cinci ani, elaborările inventatorilor din Moldova au fost recunoscute pe plan mondial în cadrul expozițiilor internaționale specializate din statele europene, asiatice și nord-americane, fiind menționate cu 550 medalii – de aur, argint și bronză. Pentru elaborarea surselor de energie reînnoite, în anul 2013, 5 inventatori s-au învrednicit de Diplomele renumitei organizații internaționale „Energi Globe!”**

În anul 2013, rezultate înalte au obținut inventatorii de la Institutul de Genetică,

Fiziologie și Protecție a Plantelor, Universitatea Tehnică din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat de Medicină și Farmaceutică, Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii.

Succese frumoase în activitatea de raționalizare au fost obținute, de asemenea, la Institutul de Chimie, Institutul Științifico-Practic de Horticultură, Viticultură și Tehnologii Alimentare, Institutul de Fizică Aplicată, Institutul de Cercetări în domeniul Culturilor de Câmp „Selecția”, instituții subordonate Academiei de Științe a Moldovei.

Elaborările specialiștilor noștri sunt solicitate și aplicate în diverse ramuri ale economiei republicii, precum și în alte țări. Efectul lor economic este impresionant.

În ultimii 10 ani, efectul economic de pe urma implementării în țara noastră a invențiilor și propunerilor de raționalizare a constituit peste 34 milioane de lei, acesta fiind rezultatul muncii a 7.477 specialiști în inventi-

că. În perioada menționată, în întreprinderi și organizații au fost aplicate 1679 de invenții și 1.829 propuneri de raționalizare. Este de menționat faptul, că rentabilitatea medie a activității de invenții și raționalizare în zece ani a constituit 233%.

În anul 2013 au fost înaintate 324 cereri pentru invenții – cu 8 % mai mult față de perioada precedentă, fiind obținute peste 200 brevete, iar suma economiei de pe urma aplicării invențiilor și propunerilor de raționalizare a fost de peste 1 milion 155 mii lei.

Rentabilitatea activității de invenții și raționalizare în anul precedent a constituit 586%, fiecare leu, depus în creația tehnică, aducând 5 lei 86 bani. Prin urmare, unei invenții îi revine o economie de 496 lei, iar unei propuneri de raționalizare – 4.737 lei, sau de 10 ori mai mult.

Activitatea de raționalizare permite întreprinderii să-și asigure în mod operativ și cu cele mai mici cheltuieli o creștere economică și stabilitate financiară.

În anul 2013 cele mai

bune rezultate privind indicatorii activității de raționalizare le-au obținut colectivele de creație ale Societății pe Acțiuni „CET-1”, Centrul de Sănătate Publică din Bălți, Universitatea de Stat de Medicină și Farmaceutică, Parcul de autobuze din Chișinău, alte întreprinderi.

Uniunea Inventatorilor și Raționalizatorilor desfășoară o amplă activitate de consultanță permanentă. Astfel, în anul precedent au fost efectuate 167 consultații, inclusiv 40 din ele – în cadrul Expoziției Internaționale „Infinvent-2013”.

În scopul ridicării prestigiului și susținerii morale a inovatorilor s-a desfășurat cel de-al patrulea Concurs anual republican al raționalizatorilor. Organizatori ai acestui concurs au fost: Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI) și Uniunea Inventatorilor și Raționalizatorilor din Moldova.

Urmărind același scop - de a spori prestigiul titlului de inventator și raționalizator, de a stimula dezvoltarea în țară a creației tehnice - Uniunea Inventatorilor și Raționalizatorilor a înaintat Președintelui Republicii Moldova propunerea ca cei mai buni specialiști care au obținut rezultate performante în activitatea de invenție, raționalizare și în organizarea creației tehnice în țară să fie decorați cu distincții de stat.

Masacrul de la Fântâna Albă

Fântâna Albă a fost locul unui masacru în masă săvârșit de noile autorități sovietice la 1 aprilie 1941, atunci când aproximativ 2.000-3.000 de români din satele de pe valea Siretului au încercat să se refugieze, după ocupație, în România.

Fondul situației. În 1940, România a fost forțată să cedeze Uniunii Sovietice un teritoriu locuit de peste 3 milioane de locuitori (Basarabia și Bucovina de Nord), în urma ultimatumului primit în luna iunie a aceluiași an. Imediat ce administrația și armata română au fost evacuate, trupele din Armata Roșie și NKVD au ocupat teritoriul. Multe familii au fost luate prin surprindere de această desfășurare rapidă a evenimentelor, ele având membri de ambele părți ale noii granițe. În această situație, mulți dintre ei au încercat să se reunească cu familiile trecând granița în mod legal sau, dacă nu era posibil, ilegal. Conform datelor oficiale sovietice, în zona patrulată de Unitatea 97 de grăniceri sovietici, 471 de persoane au trecut granița ilegal din zonele Hliboca, Herța, Putila și Storjineț. Zona acestei unități era pe o distanță de 7,5 km la sud de Cernăuți.

Din zonele mai îndepărtate, Vascăuți, Zastavna, Noua Suliță, Sadagura și Cernăuți-rurală, 628 de persoane au trecut granița pentru a se refugia în România. Acest fenomen a fost prezent în toate grupurile sociale și etnice din teritoriile ocupate. În primul an de ocupație sovietică, estimările ucrainene dau ca cifră un număr de peste 7.000 de refugiați în România, dar acest număr ar putea fi mult mai mare. Autoritățile sovietice au reacționat în două moduri: în primul rând, au întărit patrularea granițelor, în al doilea rând, au făcut liste cu familiile care aveau rude și în România și declarându-le trădători de țară le deportau la muncă forțată. Listele unității 97 de patrulare numărau la 1 ianuarie 1941 1.085 de persoane. Listele altor localități includeau numele a peste 1.294 de persoane (la 7 decembrie 1940). Din acest moment, au început să fie considerate trădătoare de țară chiar și persoanele care erau doar bănuite că ar avea intenții să fugă în România.

Incidente premergătoare. La 19 noiembrie 1940, 40 de familii (105 persoane) din localitatea Suceveni au încercat să treacă granița noaptea, la Fân-

tâna Albă. Surprins de patrulele sovietice, a avut loc o confruntare în care 3 au fost uciși, 2 răniți și capturați de sovietici. Restul grupului (inclusiv 5 răniți) a reușit să ajungă la Rădăuți. Drept represalii, autoritățile sovieto-ucrainene au ordonat arestarea și deportarea tuturor rudelor celor 105 de persoane în Siberia.

A urmat o altă încercare de refugiere în România a peste 100 de persoane din localitățile Mahala, Ostrița, Horecea și alte câteva sate, aceștia având mai mult noroc și reușind să treacă în România. Aceasta a dat încredere și altor oameni, de aceea în noaptea de 6 februarie 1941 un grup de 500 de persoane din satele Mahala, Cotul Ostriței, Buda, Șireuți, Horecea-Urbana și Ostrița a încercat să treacă în România. Oamenii au fost surprinși însă și atacați cu rafale de mitralieră din mai multe direcții. Au fost uciși foarte mulți. 57 de persoane au reușit totuși să se refugieze în România, dar alții 44 au fost arestați și acuzați că ar fi fost membri ai unei organizații contrarevoluționare. La 14 aprilie 1941, 12 dintre ei au fost condamnați la moarte, iar restul - la câte 10 ani de muncă forțată și pierderea drepturilor civile pentru 5 ani. Ca și în cazurile anterioare, toate rudele lor

au fost considerate trădători de țară, arestate și deportate în Siberia.

Desfășurarea masacrului.

La începutul anului 1941, NKVD a lansat zvonuri potrivit cărora sovieticii ar fi permis trecerea graniței în România. Drept urmare, la 1 aprilie 1941, un grup mare de oameni din mai multe sate de pe valea Siretului (Pătrăuții-de-Sus, Pătrăuții-de-Jos, Cupca, Corcești, și Suceveni), purtând în față un steag alb și însemne religioase (icoane, prapuri și cruci din cetină), a format o coloană pașnică de peste 3.000 de persoane și s-a îndreptat spre noua graniță sovieto-română. În poiana Varnița, la circa 3 km de granița română, grănicerii sovietici i-au somat să se oprească. După ce coloana a ignorat somația, sovieticii au tras în plin cu mitraliere, încontinuu, secerându-i. Supraviețuitorii au fost urmăriți de cavaleriști și spintecați cu săbiile.

După masacru răniții au fost legați de cozile cailor și târați până la 5 gropi comune săpate dinainte, unde au fost îngropați, unii fiind în viață încă: bătrâni, femei, copii, sugari - vii, morți sau muribunzi. Două zile și două nopți s-a mișcat pământul în acele gropi, până toți și-au dat duhul. Câțiva, „mai norocoși”, au fost arestați de NKVD din Hliboca (Adâncata) și, după torturi înfiorătoare, au fost duși în cimitirul evreiesc din acel orașel și aruncați de vii într-o groapă comună, peste care s-a turnat și s-a stins var.

Numărul exact al victimelor nu s-a aflat și, probabil, nu se va mai afla vreodată. Conform datelor arhivate de autoritățile

sovietice, 20 de persoane au fost ucise în încercarea de a trece granița, printre care bătrâni, femei și copii. Conform listelor realizate mai târziu, numărul victimelor din doar șase sate bucovinene era de 44 de persoane. Alte estimări ale martorilor locali dau un număr între 200 și peste 2000 de victime, ucise direct din mitraliere, altele rănite și ucise apoi cu lovituri de săbie și hârleț sau îngropate de vii. O relatare a evenimentelor este făcută de către unul dintre puținii martori oculari care au supraviețuit, Gheorghe Mihailiuc (născut în 1925, acum profesor de liceu pensionar), în cartea sa „Dincolo de cuvintele rostite”, publicată în 2004, la editura Vivacitas din Hliboca. Mihailiuc descrie ce s-a întâmplat la Fântâna Albă pe 1 aprilie 1941 ca pe un „masacru”, un „genocid” și un „măcel”.

Urmări. După masacru a fost declanșată o operațiune vastă de represalii. Astfel, în noaptea zilei de 12 spre 13 iunie 1941, peste 13.000 de români au fost ridicați din casele lor și deportați în Siberia și Kazahstan.. Au supraviețuit puțini. Ca rezultat al emigrațiilor, deportărilor și asasinatelor, populația românească a regiunii Cernăuți a scăzut cu 75.000 de persoane între recensământul românesc din 1930 și primul recensământ Sovietic în 1959. S-a afirmat că aceste persecuții au făcut parte dintr-un program deliberat de exterminare a populației românești, plănuite și executat de regimul sovietic.

Subiectul masacrului de la Fântâna Albă a fost considerat tabu până în anii '90 fiind interzisă de autoritățile sovietice orice referire la el sau comemorare a lui. Doar din anul 2000 autoritățile ucrainene au permis oficierea unui parastas pentru odihna de veci a românilor care și-au dorit doar să trăiască în România.

Măsurile anticorupție în cadrul Ministerului Apărării

Recent, a avut loc prima ședință a Grupului de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Ministerului Apărării. Reprezentanți ai Centrului Național Anticorupție au instruit membrii grupului de lucru despre metodologia și etapele procesului.

În cadrul evaluării, specialiștii vor utiliza tehnici precum: analiza actelor normative și a

regulamentelor interne de activitate ale subdiviziunilor instituției, evaluarea practicilor legate de managementul resurselor umane, chestionarea angajaților, evaluarea relațiilor instituției cu publicul, examinarea cazurilor concrete de corupție comise de angajații instituției etc.

Activitatea de evaluare a riscurilor de corupție se va finaliza cu elaborarea de către Grupul de lucru a Planului de integritate, document de politici ce va include măsuri concrete de prevenire a corupției în cadrul ministerului.

Riscurile de corupție evaluate în cadrul DIP

Începând cu luna iunie 2014, Centrul Național Anticorupție (CNA) asigură desfășurarea procesului de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției.

Grupul de evaluare a riscurilor de corupție, instituit prin ordinul directorului Departamentului Instituțiilor Penitenciare, este format din manageri ai subdiviziunilor instituției și un ofițer al CNA, care va instrui și va coordona activitatea grupului.

Pe parcursul activității, grupul va analiza cadrul normativ, va identifica domeniile de activitate vulnerabile la corupție, va desfășura chestionări anonime a colaboratorilor, va evalua relațiile instituției cu publicul etc. Exercițiile menționate sunt puse pe rol cu scopul identificării factorilor instituționali care favori-

zează sau generează cazuri de corupție. Activitatea de evaluare a riscurilor de corupție va finaliza cu propuneri concrete de prevenire a corupției în cadrul Departamentului, numit Plan de Integritate.

Reamintim că potrivit lit. e), alin. (1), art. 4, din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, Centrului îi revine atribuția de asigurare a desfășurării evaluării riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice prin instruire și consultare, monitorizare și analiză a datelor referitoare la evaluarea riscurilor de corupție, precum și coordonarea elaborării și executării planurilor de integritate.

Cetățenie rusă contra 2.500€

O femeie a fost reținută de către ofițerii CNA și procurorii anticorupție în cadrul unui dosar de trafic de influență. Potrivit denunțatorului, tânăra i-ar fi cerut 2.500 de euro, susținând că ar avea influență asupra unor funcționari din cadrul Ambasadei Federației Ruse și că-i poate perfecta în termen restrâns pașaport de cetățean al Rusiei.

Femeia a fost reținută în flagrant după primirea banilor, iar acum se află în custodia CNA. Pe acest caz a fost inițiată o cauză penală în temeiul art. 326 Cod Penal – trafic de influență.

Dacă va fi găsită vinovată, bănuita riscă amendă în mărime de la 3.000 la 4.000 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani.

Conducerea urmăririi penale este exercitată de către Procuratura Anticorupție.

Expertiză imobiliară cu luare de mită la Bălți

Un expert-evaluator din cadrul Camerei de Comerț și Industrie, filiala Bălți, a fost reținut în flagrant de către ofițerii anticorupție fiind suspectat de luare de mită.

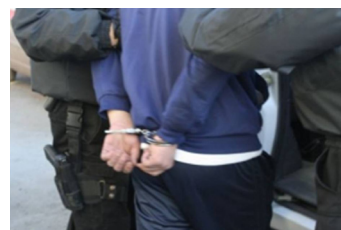
Asta după ce în adresa Direcției Generale Teritoriale „Nord” a CNA a parvenit o sesizare, precum că acesta ar fi pretins suma de 1400 lei pentru a urgenta efectuarea evaluării a două imobile. Clădirile urmau a fi gajate, astfel evaluatorul trebuia să elibereze raportul urgent, fără deplasarea la fața locului.

Ca rezultat al măsurilor speciale de investigație, bărbatul a fost prins în flagrant după primirea banilor, fiind recunoscut în calitate de bănuît.

Pe acest caz a fost pornită o cauză penală în temeiul art. 333 alin. (2) lit. c) – „luare de mită”. Dacă va fi găsit vinovat, expertul riscă o pedeapsă cu amendă în mărime de până la 80.000 lei sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 7 ani.

Închisoare pentru lăcomie

Un ofițer de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanică a fost reținut de angajații CNA fiind bănuît de corupere pasivă. Aceasta a avut loc după ce la Centrul Național Anticorupție a parvenit o plângere despre faptul că polițistul ar fi extorcat și primit de la un denunțator 300 de euro pentru soluționarea pozitivă a unui dosar penal, instrumentat de omul legii. Pe acest caz a fost pornită o cauză penală. Dacă va fi găsit vinovat, el riscă închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de până la 120.000 de lei și cu

privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

De la începutul anului 2014, 29 de polițiști moldoveni au fost investigați pentru acte de corupție de către CNA, informează Serviciul de presă al instituției.

Grădinile botanice - atracții turistice

Suntem în plin de sezon estival, perioada concediilor, pe care tot mai mulți le folosesc nu numai pentru a se odihni, dar și pentru a vizita locuri memorabile din Europa și din lumea întreagă, adică a îmbina frumosul cu utilul. În acest context, vă propunem câteva destinații de adevărate frumuseți ale naturii, ce fac parte din categoria Grădinilor Botanice.

Grădina Botanică din Chișinău. Grădina Botanică (Institut) a Academiei de Științe a Moldovei își are începutul din septembrie 1950, în baza sectorului de Botanica. Actuala Grădină Botanică a fost construită în partea de sud-est a municipiului Chișinău, pe o suprafață de 104 ha. Teritoriul Grădinii Botanice este străbătut

de pâraul Valea Crucii, alimentat din izvoarele de coastă care, aflându-se la nivele diferite, formează o impresionantă cascadă de lacuri.

Peisajul teritoriului Grădinii Botanice reprezintă o enormă semicupă, unde sunt expuse,

intr-o anumită ordine, zonele vegetale care, în miniatură, reprezintă teritoriul Republicii Moldova. Genofondul este foarte bogat și variat în plante indigene și exotice.

Ca orice grădină botanică și Grădina Botanică din Chișinău este organizată pe sectoare. Unele sunt amplasate sub cerul liber, fiind populate cu plante anuale rezistente la condiții geroase, altele sunt amplasate în spații acoperite, unde plantele vii sau conservate în diverse moduri sunt protejate cu grijă.

Grădina Botanică din București. Dacă doriți să vedeți una dintre cele mai grandioase grădini botanice din lume, e timpul să vizitați Grădina Botanică „Dumitru Brândza” a Universității din București. Aici, pe o suprafață de 17,5 hectare, cresc peste 10.000 de specii de plante. Pentru adevărații îndrăgostiți de natură activează un muzeu, unde sunt întreținute peste 5.000 dintre cele mai rare plante de pe planetă, inclusiv 1.000 de plante exotice. Grădina există din anul 1860.

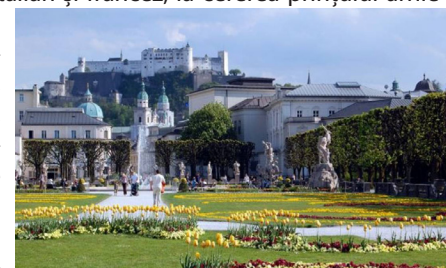

Grandiosul proiect al grădinii a fost elaborat de botanistul român Dumitru Brândza, numele căruia îl poartă Grădina botanică, și arhitectul peisagist belgian Louis Fuchs.

Grădinile de la Palatul Versailles, Franța. Grădinile de la Palatul Versailles sunt unele dintre cele mai impresionante din toată Europa. Regele Ludovic al XIV-lea dorea ca aceste terenuri să fie un punct de atracție și de mândrie la fel de importante precum palatul în sine. Vizitatorii se pot bucura de flori, fântâni și de vederi pitorești. În 1979, grădinile și palatul au fost incluse pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Grădinile Mirabell, Salzburg, Austria. Grădinile Mirabell se află în componența ansamblului Palatului Mirabell, construit în 1606 după model italian și francez, la cererea prințului-arhiepiscop Wolf Dietrich Raitenau, ca reședință pentru amanta sa, Salome Alt. Grădinile, care au fost reproiectate în 1690, sunt pline de sculpturi, fântâni și decorațiuni florale. Într-una dintre aceste grădini se poate vizita o colecție impresionantă de pitici. Mai mult, grădinile adăpostesc statui cu tematică mitologică datând din 1730 și patru ansambluri statuare (Eneas, Hercule, Paris și Pluto) realizate de către sculptorul italian Ottavio Mosto. Palatul cu grădinile înconjurătoare reprezintă un monument de patrimoniu cultural care face parte din Centrul Istoric al orașului Salzburg, inclus în patrimoniul mondial UNESCO.

Abonarea 2014

Continuă abonarea pentru anul 2014 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNȚIONARUL PUBLIC”, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.
Costul unui abonament:
3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Sergiu PÎSLARU - redactor
Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.
Dat la tipar 30.06.2014

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică